

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II. 1279/2010/4.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. június 9. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A visszaélés közérdekű adattal vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Zalaegerszegi Városi Bíróság 17.B.156/2010/5. számú ítéletét, valamint a Zala Megyei Bíróság Bf.257/2010/10. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a visszaélés közérdekű adattal vétsége miatt indított büntetőeljárást megszünteti.

Az eljárás során a terhelt felelősségre vonásával összefüggésben felmerült bűnügyi költséget a pótmagánvádoló viseli.

A bűnügyi költség címén befizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.A Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2010. április 13.-án pótmagánvádas eljárásban meghozott 17.B.156/2010/5. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki közérdekű adattal visszaélés vétségében [Btk. 177/B. § (1) bek. a) pontja]. Ezért őt a bíróság 2 évre próbára bocsátotta.

A megállapított tényállás szerint a H. P. Egyesület képviselőjében M. G. elnök a Polgármesteri Hivatalhoz 2008. október 13. napján telefax útján érkezett kérelmében a Városi Kórháznál lefolytatott belső ellenőri jelentés tartalmának megismerését kérte, hivatalos ügyfélfogadási időben az egyesület tagja és az általuk felkért külső szakértő számára. A kérelemre válaszként a terhelt, mint a város jegyzője a 2008. október 18.-án kelt levelében arról tájékoztatta M. G.-t, hogy kérésének eleget téve, a belső ellenőri jelentés dokumentációjába való betekintést, a polgármesteri hivatal hivatalos ügyfélfogadási rendje szerinti időben, a vonatkozó hatályos jogszabályi előírásoknak és a Polgármesteri Hivatal adatvédelmi szabályzatában foglaltaknak megfelelően biztosítja.

Ezt követően M. G. elnök a Polgármesteri Hivatal ügyintézőjével előzetesen telefonon egyeztetette az iratbetekintés időpontját, amely időpont megadása a terhelt hozzájárulásával történt.

M. G. elnök, H. I. elnökségi tag, Sz. A. közgazdász és Dr. Ny. A. orvos felkért szakértő 2008. október 27.-én az előzetesen megbeszélteknek megfelelően megjelentek a Polgármesteri Hivatalban a belső ellenőri jelentésbe történő betekintés végett.

A terhelt ekkor négy szemközt közölte M. G. elnökkel, hogy a kért dokumentumot nem tudja a rendelkezésére bocsátani, s azokat a 2008. október 30-i képviselő testületi ülés után majd hiánytalanul megkapják. A terhelt a kért dokumentációt végül iratmásolatként 2008. október 31.-én postai úton megküldte M. G.-nek.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2. §-ának 4. pontja értelmében közérdekű adat: az állami, vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv, vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó a személyes adat fogalma alá nem eső bármilyen módon, vagy formában rögzített információ, vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől.

Az Avtv. 20. § (1) bekezdése értelmében a közérdekű adat megismerése iránt bárki - szóban, írásban vagy elektronikus úton -

igényt nyújthat be.

Az Avtv. 20. § (2) bekezdése - összhangban a Polgármesteri Hivatal adatvédelmi szabályzatával - úgy rendelkezik, hogy a közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek az adatot kezelő szerv az igény tudomására jutását követő legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban tizenöt napon belül tesz eleget.

A Városi Kórháznál lefolytatott belső ellenőri jelentés tartalma - a fentiek értelmében - közérdekű adatnak minősül, az adatot kezelő szerv pedig a Polgármesteri Hivatal volt a kérelem benyújtásának időpontjában.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 36. §-ának (2) bekezdése értelmében a jegyző vezeti a képviselő testület hivatalát.

A terheltnek a közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek, a lehető legrövidebb idő alatt, de legfeljebb tizenöt napon belül - mivel az 2008. október 13.-án érkezett a hivatalhoz, legkésőbb 2008. október 28. napjáig - eleget kellett volna tennie. A terhelt az iratokba való betekintést a H. P. Egyesület elnöke és a vele együtt érkező személyek részére 2008. október 27.-én megtagadta és e lehetőséget a törvényes határidő végéig, 2008. október 28. napjáig sem biztosította a kérelmezőnek. Az Avtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezések megszegésével tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget.

Az ítélet jogi indokolása körében rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a terhelt védekezését - amely szerint a lefolytatott belső ellenőri vizsgálat akkor zárul le [a 193/2003. (XI.26.) Korm. rend értelmében], amikor az ellenőrzési jelentéssel kapcsolatos valamennyi észrevétel megérkezik és az észrevételezésre nyitva álló határidők letelnek - nem fogadta el. Elvetette azt a terhelti védekezést is, hogy a vizsgálati jelentés az ahhoz kapcsolódó észrevételekkel képez egy dokumentumot.

A terhelt és védője által felmentés végett bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Zala Megyei Bíróság a 2010. szeptember 7.-én megtartott nyilvános ülésen meghozott Bf.257/2010/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta akként, hogy a terheltet megrovásban részesítette, egyebekben helybenhagyta.

II. A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálat indítványt a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján arra hivatkozással, hogy a terhelt bűnösségének kimondására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Az indítvány szerint a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről

szóló 193/2003. (XI. 26.). Korm. rendelet hivatkozott rendelkezései szerint a belső ellenőri jelentés tervezetének elkészítését a jogszabályban szabályozott egyeztetési folyamat követi. Az ellenőrzött szerv esetleges észrevételeit, illetve a vizsgálatvezető arra adott válaszát egyaránt a jelentéshez kell csatolni és mindezt egységes dokumentumként kell kezelni. Az így elkészített végleges jelentést a belső ellenőr 2008. október 18.-án írta alá. Ha ez minősülne döntéshozatalnak, akkor a megelőző időszak a döntés-előkészítés nem nyilvános fázisát jelenti, és az Avtv.-ben meghatározott 15 napos határidő is legfeljebb ettől kezdődhetne.

Valójában azonban az ellenőrzést az önkormányzat rendelte el és az ellenőrzéshez kapcsolódó döntések meghozatala is e testület kompetenciájába tartozott. A tényállás tartalmaz arra vonatkozó adatot, hogy képviselő-testülete 2008. október 30.-án tárgyalta a belső ellenőri jelentést és akkor hozta meg az ahhoz kapcsolódó döntéseket. A védő szerint a belső ellenőrzés során e döntés meghozataláig keletkezett anyagok nem minősültek közérdekű, nyilvános adatnak. Ennek megfelelő döntést tartalmaz a BH 2008/333. szám alatt közzétett jogeset is. Eddig az időpontig a jegyzőnek nem volt joga kiadni a döntés előkészítése során keletkezett iratokat. A terhelt pedig már másnap, 2008. október 31.-én megküldte a kérelmezőnek a vizsgálat iratanyagát másolatban. Ennél fogva bűncselekményt nem követett el.

A védő utalt továbbá arra, hogy amennyiben a terhelt cselekményét a Legfelsőbb Bíróság mégis tényállásszerűnek ítélné, úgy büntetőjogi felelősségét - a büntetőper anyagában fellelhető és a bíróságok által is hivatkozott - terjedelmes levelezésre figyelemmel - a gondatlansága zárja ki. Ő ugyanis mindvégig kizárólag az adatvédelmi jogszabályok érvényre juttatása érdekében járt el.

Hivatkozott végül a védő arra, hogy az indokolási kötelezettség megsértése folytán az ügydöntő határozat a Be. 373. § (1) bekezdésének III/a) pontja szerinti - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező és felülvizsgálati okot képező - eljárási szabálysértésben is szenved. Az eljárás bíróságok ugyanis - egyebek mellett - nem adták indokát annak, hogy:

- miért nem az ellenőri jelentés elkészülte - október 18. - az adatkeletkezés napja és miért nem ehhez képest kell számolni a 15 napot;
- miért nem helytálló az a védelmi érvelés, amely szerint a képviselő-testület döntéséig a jelentést nem lehetett kiadni;
- miért nem volt alapos a BH 2008/333. számú jogesetre hivatkozás és végül
- miért nem volt alapos a bűnösség hiányára történt védői hivatkozás.

A védő mindezek alapján a marasztaló döntés megváltoztatását és a terhelt felmentését indítványozta.

A védő a felülvizsgálati indítványát egy újabb beadványában utóbb kiegészítette. Abban előadta, hogy a Btk. 177/B. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott bűncselekménynek nincs közvetlen sértettje, mert nincs olyan természetes vagy jogi személy, akivel szemben bármiféle közvetlen sérelem, eredmény megvalósulhatna. A közérdekű adatok megismerése a társadalom bármely tagjának, szervezetének törvény folytán nyitva álló lehetősége. Aki a törvényi rendelkezések megszegésével az adat megismerhetővé tétele iránti kötelezettségének nem tesz eleget, a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényre juttatásához fűződő alapvető össztársadalmi érdeket sérti meg. Önmagában a közérdekű adatok visszatartása az annak megismerését kérő személy számára csupán származékos és nem közvetlen jog- vagy érdeksérelem bekövetkeztével járhat, ezért a pótmagánvádlói fellépést lehetővé tévő sértetti pozíciót nem alapoz meg. A sértetti legitimáció hiánya miatt a pótmagánvádlói fellépés nem volt törvényes, mert a „sértettként” fellépő társadalmi szervezet vádlói jogosultsággal nem rendelkezik. A védő ezért törvényes vád hiányában a jogerős ítéletek hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését indítványozta.

A Legfelsőbb Bíróság az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a védő a felülvizsgálati indítványát fenntartotta.

A pótmagánvádló jogi képviselője a marasztaló jogerős döntés hatályában fenntartását indítványozta. Hangsúlyozta, nem helyes, hogy a terhelt a jogerős marasztaló ítélet ellenére a mai napig is jegyzőként dolgozzon.

A pótmagánvádló előadta, ha az, akinek a feladata a törvényesség védelme, a társadalmi berendezkedés alapjait sértő cselekményt tanúsít, akkor a jogvédőknek nincs más lehetősége, mint a bírósági út választása.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaposnak találta.

1.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak akkor van

helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja, illetve a Be. 373. § (1) bekezdés I. pontjának c) alpontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést és az eljárás megszüntetését eredményező eljárási szabálysértés, ha a bíróság törvényes vád hiányában járt el.

A törvényes vád fogalmát a Be. 2. §-ának (2) bekezdése - egyébként a korábbi ítélkezési gyakorlattal összhangban - határozza meg. Ennek értelmében törvényes az a vád, melyet a vádemelésre jogosult (alaki feltétel) konkrét személlyel szemben benyújtott és tartalmazza e személlyel szembeni büntetőigény érvényesítésének ténybeli alapját, tehát eleget tesz az alanyi és tárgyi meghatározottság, valamint személyre konkretizáltság törvényi követelményének (tartalmi feltétel).

A Be. a pótmagánvád kapcsán az alaki feltételek körében - a Be. 53. §-a szerinti előfeltételeken túlmenően - annyi többletet tartalmaz, hogy a vádindítvány benyújtására eljárásjogi határidőt szab, valamint - amennyiben a természetes személy pótmagánvádló, illetve a nem természetes személy pótmagánvádló képviselőjére jogosult jogi szakvizsgálással nem rendelkezik - kötelezően előírja az ügyvédi képviselőt, s a vádindítvány ügyvéd útján való benyújtását [Be. 56. § (4) bek., 229. § (1) bek., 230. § (1) bek.].

Az alaki feltételek körében a Legfelsőbb Bíróság vizsgálta azt is, hogy a felrótt bűncselekmény miatt emelt vád az arra jogosulttól származik-e.

A Be. 53. §-ának (1) bekezdése alapján a sértett - a Be.-ben meghatározott esetekben - pótmagánvádlóként léphet fel. Ebből következően a sértett pótmagánvádlókénti fellépését a Be. eleve korlátok között engedi meg. A korlátok egy része értelemszerű, kifejezetten szabályozott.

A Be. azonban - eltérően a sértettnek biztosított magánvádlói (52. §) és magánféli (54. §) jogosultságra vonatkozó rendelkezésektől - nem határozza meg kifejezetten a sértett pótmagánvádlóként való igényérvényesítésének anyagi jogi kereteit (eltekintve a - jelen ügy szempontjából közömbös - 199. § (3) bekezdése, valamint egyes, külön eljárásokra vonatkozó rendelkezésektől). Nem rendelkezik kifejezetten arról, hogy mely törvényi tényállások esetében van helye pótmagánvádnak. Ez azonban nem jelenti, hogy e vonatkozásban nincsenek - a Be.-ből levezethető - további korlátok.

Az 52. § és az 53. § összevetéséből következően ugyanis magánindítványra büntethető és egyben magánvádra üldözendő (tehát

magánvádas) bűncselekmények esetében nincs helye pótmagánvádnak. Ehhez képest, valamint a Be. 53. §, valamint a Be.-nek a pótmagánvádra vonatkozó egyéb rendelkezései egybevetett értelmében, pótmagánvádnak csak a közvádra üldözendő bűncselekmények esetében van helye.

Pótmagánvádlóként a sértett (értelemszerűen az adott bűncselekmény sértettje) jogosult fellépni. A Be. 51. §-ának (1) bekezdése alapján sértett az, akinek a jogát vagy jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette. Sértett, s ekként [a Be. 474. § (5) bekezdése szerinti esetet kivéve] pótmagánvádló természetes vagy jogi személy egyaránt lehet.

A Btk. 10. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján a bűncselekmény fogalma önmagában is feltételez valamilyen jogsértést, illetve veszélyeztetést. Kétségtelen továbbá, hogy minden bűncselekménynek van valamilyen kihatása, következménye akár a szűkebb, akár a tágabb környezetre. Mindez azonban nem jelenti, hogy minden bűncselekménynek feltétlenül van eljárásjogi (természetes, illetve jogi személy, ekként pótmagánvádlóként fellépésre jogosult) sértettje. Ez attól függ, hogy adott törvényi tényállás diszpozíciója tárgyi ismérvként tartalmaz-e akár passzív alanyt, akár eredményt. Ami - értelemszerűen - a jogalkotó megítélésétől függ, és egyértelműen jelzi, hogy milyen, illetve melyik igény érvényesítésének van a büntetőjogban alapja.

Ezzel összhangban a Be. 54. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján a sértett (mint magánfél) a büntetőeljárásban csak azt a polgári jogi igényt érvényesítheti, ami a vád tárgyává tett cselekmény következtében keletkezett. A töretlen ítélkezési gyakorlat szerint pedig ennek értelmében csak a bűncselekmény sértettjénél és a bűncselekmény közvetlen következtében keletkezett polgári jogi igény érvényesíthető büntetőeljárásban [BH 1974/294., 1978/66., 1984/439., 1989/383., 1989/393., 1990/328., 1997/429.].

Ha viszont a polgári jogi igény büntetőeljárásban való érvényesíthetőségének feltétele a sérelem közvetlensége és a távoli következmény közömbös, ebből egyenesen következik, hogy a sértett büntetőigénye érvényesítésének a lehetősége sem lehet ennél tágabb. Az ezzel ellentétes álláspont odavezetne, hogy a büntetőeljárásban a pótmagánvádló - közvetve, áttételesen ért sérelme alapján - büntetőigényt érvényesíthetne, viszont sérelméből fakadó polgári jogi igényt nem.

A büntetőjogi érdekekkel szoros kötöttségre utal egyébként a Be. 229. §-ának (2) bekezdése is, amikor a sértettnek „az ellene elkövetett bűncselekményre” vonatkozó iratok megismerésének a lehetővé tételét írja elő.

Ha a törvényi tényállás passzív alanyt (aki szükségképpen természetes személy) tartalmaz, akkor általában az őt ért sérelem egyben eljárásjogi sértetti jogosultságot is megalapozhat. S ugyanígy, ha a törvényi tényállás eredményt tartalmaz; ez esetben is (akár passzív alanyiség nélkül is) fennállhat a sértetti jogosultság, illetve a pótmagánvádlóként fellépés lehetősége.

Ha azonban a törvényi tényállás egyiket sem tartalmazza, akkor nyilvánvaló, hogy az adott bűncselekmény általi jogsértés, veszélyeztetés az állami, társadalmi, vagy gazdasági rend (mint jogtárgy) sérelmével jár, s esetleges következménye konkrét természetes, vagy jogi személyre nézve csupán áttételes.

Körültekintően kell tehát vizsgálni - különösen utóbbi esetben -, hogy a sértetti igény alapja a személyében való érintettség nélkül csupán a károsulti, vagyoni jogi vagy egyéb érdek, avagy a bűncselekménnyé nyilvánításban megtestesülő, büntetőjogi érdekhez szorosan kötődő, abban gyökerező olyan jog- vagy jogos érdekbeli sértettség, illetve veszélyeztetettség, amely adott (természetes vagy jogi személy) sértettre konkretizált és közvetlen.

A kizárólag károsulti, vagyoni jogi vagy egyéb érdek, illetve igény érvényesítése ugyanis nem a büntetőeljárás feladata. A pótmagánvád nem a polgári (jogi) igény érvényesítésének újabb útja, hanem a büntetőigény érvényesítésének korrekciós eszköze.

Mindig (és valamennyi vádindítványban felrótt bűncselekmény esetében) a konkrét törvényi tényállás mentén vizsgálandó, hogy pótmagánvádnak, ekként a sértett általi büntetőigény érvényesítésének helye van-e. Ennek eredményeként dönthető el ugyanis, hogy az adott bűncselekmény esetében a vád jogosulttól származik-e [BKv 90., illetőleg EBH 1941., 1942., 2125.].

Különösen így van ez, ha jogi személy (szervezet) sértett lép fel pótmagánvádlóként. Ilyenkor (mint jelen ügyben) ugyanis - értelemszerűen - a passzív alany szempontja is közömbös, mivel jogi személy passzív alany nem lehet. Jogi személy - pótmagánvádlói jogosultsága - esetében tehát annak van jelentősége, hogy a törvényi tényállás eredményt tartalmaz-e, és a bűncselekmény elkövetéséből származó sérelem közvetlen-e.

Kétségtelen, hogy a Btk. 177/B. §-a szerinti visszaélés közérdekű adattal büntettének törvényi tényállása sem passzív alanyt, sem eredményt nem tartalmaz. Védett jogi tárgya a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő társadalmi érdek. Elkövetése nem közvetlenül okozza konkrét személy tényleges és közvetlen jog- vagy jogos érdekbeli sérelmét, illetve nem közvetlenül vezet annak veszélyéhez, hanem közvetve, áttételesen. Eljárása során az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban

meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv és személy ugyanis nem közvetlen, hanem a jogszabályok által létesített és közvetített viszonyban áll azzal, akit tevékenysége (intézkedése vagy annak elmulasztása) érint. Ehhez képest a közérdekű adat tartalmával érintett szerv vagy személy esetleges sérelme nem a közérdekű adat birtokosával, hanem mással való viszonyában keletkezhet.

Következésképpen a Btk. 177/B. §-a szerinti - bár közvádra üldözendő - bűncselekmény miatt nincs helye pótmagánvádnak. Ez azt jelenti, hogy e bűncselekmény miatt a H. P. Egyesület sértett képviselőjeként M. G. elnök pótmagánvádlóként nem volt jogosult vádindítvány benyújtására. Ezért jelen ügyben a vád (az alaki feltételek hiánya miatt) nem törvényes, a bíróság pedig törvényes vád hiányában járt el.

Az adatvédelmi jogszabály rendelkezéseinek - esetlegesen - felróható megsértése - értelemszerűen - független a bűnösség megállapítását célzó büntetőjogi igény érvényesíthetőségétől.

Az elsőfokú bíróság akkor és abban tévedett, hogy a pótmagánvádlóként fellépés lehetőségét, a jogosultságot tárgyi oldalról - az adott bűncselekmény szempontjából - nem vizsgálta. Ez a vád törvényessége kérdésében való döntés. A törvényes vád hiánya pedig kezdetben a vádindítvány elutasításának [Be. 231. § (2) bek. d) pont], utána pedig az eljárás megszüntetésének oka.

Utal e körben végül a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy az adatvédelmi törvény megfelelő jogi eszközöket biztosít a közérdekű adatokhoz történő hozzáférés kikényszerítésére. Ha a közérdekű adatra vonatkozó igényét nem teljesítik, az igénylő a bírósághoz fordulhat. A megtagadás jogszerűségét és megalapozottságát az adatot kezelő szerv köteles bizonyítani [Avtv. 21. § (1)-(2) bek.].

2.

A védő a felülvizsgálati indítványát másrészt arra alapította, hogy az eljáró bíróságok a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása szempontjából jelentős jogi tények tekintetében az indokolási kötelezettségüket elmulasztották.

A Be. 373. §-a (1) bekezdésének III/a) pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a felülvizsgálat

alapját képező ügyben a Be. 373. §-a (1) bekezdésének III/a) pontjában meghatározott eljárási szabálysértés is megvalósult.

Az indokolási kötelezettség megsértése részben a tényállás-megállapítás, részben a bűnösség indokolása körében érhető tetten.

A Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a jogerős ítéletben megállapított tényállás olyan hiányosságokban szenved, amelyek miatt a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából jelentős kérdésekben nem állapítható meg, hogy a bíróság milyen tényállásra alapította bűnösséget megállapító ítéletét.

Az Avtv. 2. §-ának (4) bekezdése egyértelműen meghatározza a közérdekű adat fogalmát. Ennél fogva - az alapügyben eljáró bíróságok szerint - nem alapos az a terhelti védekezés, miszerint a lefolytatott belső ellenőri vizsgálat a védő által hivatkozott kormányrendelet értelmében akkor zárul le, amikor az ellenőrzési jelentéssel kapcsolatos valamennyi észrevétel megérkezik. A bíróságok szerint arra is alaptalanul hivatkozott, hogy a vizsgálati jelentés az ahhoz kapcsolódó észrevételekkel képez egy dokumentumot [elsőfokú ítélet 7. oldal (3)-(4) bek.].

A Legfelsőbb Bíróság az eljáró bíróságok e megállapításaival nem értett egyet. Álláspontja szerint az Avtv. közérdekű adat fogalmából nem következik, hogy a terhelt és védője tévesen hivatkozott volna a 193/2003. (XI.26.) Korm. rendelet megfelelő §-aira. Ellenkezőleg. Azt állapította meg, hogy a belső ellenőri jelentés elkészítését és a jegyző rendelkezésre bocsátását - a jogszabályban kötelezően előírt egyeztetést megelőzően - a vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértésével minősítették végleges belső ellenőri jelentésnek. Ebből a téves minősítésből voltak téves következtetést arra, hogy a jegyző részére megküldött belső ellenőri jelentés-tervezet már az Avtv. 2. §-ának (4) bekezdése szerinti közérdekű adat, amelyre a Btk. 177/B. §-ának (1) bekezdésében meghatározott közérdekű adattal visszaélés vétsége megvalósulhat.

A tényállás nem tartalmaz arra vonatkozó adatot (sem), hogy ki (mely szerv) rendelte el a Városi Kórháznál a belső ellenőri vizsgálat lefolytatását és ehhez képest ki volt jogosult értékelni, felhasználni saját döntéseinek meghozatala során a lefolytatott belső ellenőrzés során feltárt tényeket, megállapításokat. Márpedig mindaddig, amíg a lefolytatott vizsgálatok, beszerzett dokumentumok, a vizsgáló által tett megállapítások a döntéshozó szerv döntésének az előkészítését szolgálják, nem születik olyan, az Avtv. 2. §-ának (4) bekezdésében meghatározott közérdekű adat, amelynek nyilvánosságát a büntetőjogi felelősség konstruálásával a Btk. is garantálni kívánta.

E körben a védelem helytállóan hivatkozott arra, hogy a BH 2008/333. szám alatt közzétett döntés megfelelően irányadó. Az eljárás bíróságok a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása során azonban ezzel a védői érveléssel sem foglalkoztak.

A Legfelsőbb Bíróság mindezek alapján megállapította, hogy az elsőfokú és a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt a jogerős ügydöntő határozat felülbírálatra alkalmatlan, s ezért a 373. §-a (1) bekezdésének III/a) pontjában írt eljárási szabálysértés megvalósult.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a védő alapos felülvizsgálati indítványa alapján a Zalaegerszegi Városi Bíróság 17.B.156/2010/5. számú ítéletét, valamint a Zala Megyei Bíróság Bf.257/2010/10. számú ítéletét - a Be. 428. §-ának (2) bekezdése alapján - hatályon kívül helyezte és a terhelttel szemben a Btk. 177/B. §-a (1) bekezdésének b) pontjába ütköző közérdekű adattal visszaélés büntette miatt indított büntetőeljárást megszüntette.

A feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések megállapítása folytán a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - anyagi jogi okból a felülvizsgálatot értelemszerűen már nem is végezhetette el.

A Be. 338. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett a Legfelsőbb Bíróság arról, hogy az eljárás során felmerült és a terheltet érintő bűnügyi költséget az állam viseli.

A Be. 585. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett arról, hogy a bűnügyi költség címén befizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított kamatával együtt a terhelt részére vissza kell téríteni.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. június 9.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor Miklós

s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

*tisztviselő
Bné*